

**COĞRAFYA ÖĞRETİMİNDE GRUPLA ÇALIŞMA
METODUNUN ÖĞRENCİ BAŞARISINA ETKİSİ**
(*The Effect Of Students Success, Using The Method Of Group- Work In
Geopgraphy Education*).

Bilgin BEKMEZCİ*
Yrd. Doç. Dr. Mehmet ÜNLÜ**

ÖZET

Bu çalışmada Grupla çalışma metodunun etkili bir öğrenme ortamı hazırlanmasında, öğrencilerin aktif bir şekilde derse katılmaları, araştırma yapmaları, tartışıp fikirlerini paylaşabilmeleri ve başarılarını arttırmadaki önemi üzerinde durulmuştur.

Coğrafya dersleri, katı bir sınıf ortamında değil, öğrencilerin eğlenme ihtiyaçlarını da karşılayacak şekilde farklı öğretim ortamlarında düzenlenmelidir. Bu amaca yönelik ders ortamlarında, öğrencilerin duygu ve düşüncelerini ifade edebilecekleri, isteyerek katılacakları çeşitli etkinliklere yer verilmelidir. Grup çalışmaları, tartışmalar, sunum gibi etkinlikler öğrencilerin derse katılımını ve başarısını arttıracaktır.

Anahtar Sözcükler: *Grupla Çalışma Metodu, Coğrafya Öğretimi, Öğrenci Başarısı.*

ABSTRACT

In this research, Group- work is considered to be the most effective educative method for helping the students and making them more active during the lesson. Doing researches, having face to face discussions and sharing ideas are the most important bases to be handled for a better success.

Geography lesson must take place in a different class orientation, that students can enjoy themselves other than being depressed in a fully tough, bad-be havend classes. Students must learn how to express their feelings and ideas, by motivating them to use a variety of useful activities, such as "presentation". In this, studentents participation can be achieved easily.

Key Words: *Group Work Method, Geography Education, Students Success.*

* Eskişehir Sosyal Bilimler Lisesinde Uzman Coğrafya Öğretmeni.
e-mail: bilginbekmezci@hotmail.com

** Marmara Üniversitesi Atatürk Eğitim Fakültesi, Ortaöğretim Sosyal Alanlar Eğitimi Bölümü, Coğrafya Eğitimi Anabilim Dalı, İstanbul. e-mail: munlu@marmara.edu.tr

1. GİRİŞ

Günümüzde ülkelerin kalkınmasında nitelikli bireyler yetiştirmede eğitimin önemi daha da artmıştır. Bilgi çağını yaşadığımız bu günlerde, bilgiyi elinde bulunduran toplumlar birçok alanda söz sahibidir. Bilginin doğru eller tarafından doğru bir şekilde kullanılması yaşlı dünyamızın en büyük ihtiyacıdır. Hızlı bir değişimin içinde yer alan dünyada; çağın beklentilerine cevap verebilen, kendini bilen nesillerin yetiştirilmesi önem arz etmektedir.

T.C. Milli Eğitim Bakanlığı Talim ve Terbiye Kurulu Başkanlığınca hazırlanan yeni öğretim programları, milli eğitimimizde yeni bir anlayış değişiminin ifadesidir. Bu anlayışla Coğrafya Öğretim Programı hazırlanmıştır. Yeni müfredatla birlikte, davranışçı anlayıştan yapılandırıcı yaklaşıma geçilmiştir. Bu yaklaşım, bireyin kendi deneyimleri ve düşünmesi sonucunda kendi bilgilerini oluşturması anlayışına dayanan bir öğrenme yaklaşımıdır. Bu yaklaşımda birey, öğrenme sürecinde aktiftir. Otantik deneyimler yaşayarak, sorgulayarak, araştırarak ve deneyerek elde edeceği bilgileri geçmiş deneyim ve bilgileriyle bağ kurarak kendine özgü bir yapılandırma gerçekleştirir. Öğretim, öğrenci merkezli olmalıdır. Ders içerikleri etkinliklerle zenginleştirilerek öğrenci merkezli hale getirilmelidir. Öğrenci kendisine ait bilgileri ezberleyerek çalışmak yerine, öğrenme- öğretme sürecine aktif olarak katılarak bilgiyi kendisi yapılandırmalıdır. Öğrencilere verilecek bilgiler onların hayatla irtibatlarını sağlamaya, ihtiyaçlarını karşılamaya yönelik olmalıdır. Bu anlayışı en güzel ifade eden anlayışlardan birisi grupta çalışma yöntemidir. Aşağıda kısaca eğitimde kullanılan grup özelliklerinden bahsedilecektir.

2. EĞİTİMDE GRUP

Grup, birbirleriyle ilişkileri ve aralarında ortak değerleri olan, birbirlerine bağlı iki veya daha fazla kişiden oluşmuş toplumsal bir birimdir (Özsoy-1969:11). Yani, birkaç insan bir araya gelir ve bir amaç üzerinde çalışırsa grup meydana gelmiş olur (Büyükaragöz-1990:82). İşbirliği, öğrenme ve öğretimin transformasyonuna yönelik birçok faydayı, kullanışlılığı güvence altına alır ve pek çok güçlüğün aşılmasına yardım eder (Demirkaya-2004). Öğrencilere işi yaptırmak için bir araya getirmekle işbirlikli öğrenme yöntemi arasında düşünülmesi gereken bir fark vardır. İşbirlikli öğrenmede bir öğrenci hedeflerine ancak diğer

COĞRAFYA ÖĞRETİMİNDE GRUPLA ÇALIŞMA METODUNUN ÖĞRENCİ BAŞARISINA ETKİSİ

üyeler başarabilirse ulaşabilir (Johnson-Johnson-1998). Ekiple öğrenme, ders saatinin büyük bir bölümünün grup çalışmasına harcandığı bir yöntemdir. (Smith ve diğ., 1992:135). Grup üyeleri, kendi aralarında işbirliği yaparlar. Fakat, rekabetin performansı artıracığı ilkesine dayalı olarak gruplar genellikle birbirleriyle yarış halinde olurlar (Michaelsen ve diğ., 1993).

Eğitimde gruplar bir sınıf veya bir okul olabilir. Grubun taşıması gerekli özellikleri yanında grup etkileşimi ve grubu oluşturan bireyler arasındaki iletişim ve çalışma yöntemleri de önemlidir. Grup içi etkileşimi etkileyen birtakım faktörler; grubun oturma düzeni ve grubun çalışma düzeni sayılabilir. Ülkemizde küme çalışması olarak gördüğümüz grupla çalışmada mevcut olan oturma ve çalışma durumları konusunda İngiltere’de yaptığı çalışmalar doğrultusunda Galton (1992) Sınıflarda görülebilecek değişik çalışma düzenlemelerini bir tablo ile şöyle özetlemektedir (tablo-1):

Grup Türü	Özellikler	Sonuçlar	Özellikler
1. Oturma Grupları	Her öğrencinin görevi ayrıdır	Farklı sonuçlar: Her bir öğrenci farklı bir ödevi tamamlar	Öğrencilere seçilen bir konu üzerinde hikâye yazmak
2. Çalışma Grupları	Her öğrencinin aynıdır	Aynı sonuç: Her bir öğrenci aynı ödevi fakat bireysel olarak tamamlar	Matematik çalışma kâğıtları
3. İşbirliğine Dayalı Grupları	Her öğrencinin fakat birbirine yakın görevleri vardır	Ortak sonuç: her öğrenci farklı bir ödevi sahiptir	Bir harita yapmak
4. Birlikte Çalışma Grupları	Her öğrencinin ayrıdır	Ortak sonuç: Tüm öğrenciler aynı ödevi paylaşır	Problem çözme örnek: Sosyal bir konuyu tartışmak

Eğitimde herkesin en çok ilgilendiği topluluk sınıftır. Sınıflar bir takım bireylerin birleşmesinden meydana gelir. Dış görünüşü ile bu birleşim bir gruptur. Sınıf düzenlemesi gerçekte öğretmenin öğrencilerden beklentilerini yansıtmaktadır. Örneğin, grup düzeninde oturduklarında çocuklardan çalışmalarda ortaklık içinde olmaları, birlikte çalışmaları ve görevlerini yapmaları beklenir. Bu aşamada düşüncelerini paylaşmaları ve çalışmalar konusunda tartışmaları istenilen özelliklerdir.

Ancak grupla oturmak her zaman grup olarak çalışmak biçiminde işlevini yerine getiremeyebilir. Gruplar halinde oturan öğrenciler arasında görevle ilgili olması gereken konuşmalar bazen hiç de görevle ilgili olmayan, bireysel ya da ikili öğrenciler arasındaki sıradan konuşmalara dönüşebilir. Bu da öğretmeni sınıftaki grupları çalışma açısından kontrol etmede zor duruma düşürebilir.

Gruplar içinde etkili bir çalışma ortamı oluşturmada öğretmenin başlangıçta gruplardan neler beklediğini açık ve anlaşılır bir biçimde ortaya koymasıştır. Öğrencilerle grupla çalışmanın gerektirdiği kurallar görüşülerek, bu konuda belirsizlikler yaşanmaması konusunda bir tedbir alınabilir (Küçükahmet- 2003: 34). Öğrenme-öğretme sürecinin çoğunluğunun sınıf ortamında geçtiği düşünülürken, öğrencilerin rahat etmesi, etkili bir iletişim ve öğrenme ortamı sağlanması için iyi bir sınıf atmosferi oluşturulması öğretim süreci açısından büyük önem taşımaktadır. Demokratik bir sınıf ortamında öğrenciler grup hedeflerine bilinçli katılır ve kendilerini denetleme imkânı bulurlar. İşbirliği içinde birlikte çalışmaya önem verir (Aykaç- 2005: 30).

Grupla çalışmada grupların neye göre belirleneceği önemlidir. Mevcut uygulamalarda bazı öğretmenler öğrencilerin niteliklerini temel alırken, bazıları öğrencilerin yeteneklerini esas almaktadır. Bu anlamda sınıfta oluşturulan gruplar sabit olmayıp, derslere, öğrencilerin ve konuların değişme gösteren özelliklerine bağlı olarak hareketlilik gösteren bir dinamik içinde olmasıdır. Grup uygulamalarında 3–7 kişiden meydana gelen gruplar en iyi çalışma gruplarıdır. En ideal 5 kişilik çalışma gruplarıdır. Her grupta bir başkan, bir sözcü bir de sekreter bulunmalıdır. Grup tartışmaları, işbirlikli öğrenme ve diğer küçük grup çalışmaları için faydalıdır. Grup çalışmaları gerektiğinde öğrencinin puanları yüzdelerle puanlara da dönüştürülebilir. Böylece onların eksikliklerini belirlemek ve bu eksiklikleri gidermeye yönelik önlemler alınabilir.

4. COĞRAFYA ÖĞRETİMİNDE GRUP ÇALIŞMASI ÜZERİNE UYGULAMALAR

4.1. Yöntem

Araştırma Bursa ili, Osmangazi ilçesi, Cem Sultan Lisesi ve Çınar Lisesi 10. sınıflarındaki 70 öğrenci ile 2005–2006 eğitim öğretim yılında uygulanmıştır.

Orta öğretim kurumlarında coğrafya dersi bazı sözel sınıf öğrencileri tarafından kısmen sayısal değerlendirildiğinden zor bir ders olduğu ifade dilmektedir. Coğrafya dersinin zor bir ders olarak algılanmasında uygulanan öğretmen merkezli öğretim yönteminin büyük rolü vardır. Coğrafya dersinin öğrenciler tarafından kolay anlaşılması ve öğrenilmesi için; öğrenciyi merkez alan, sınıfta öğrenciyi aktif kılacak yöntemlerin hayata geçirilmesi gerekmektedir. Burada öğretmen, konuyu cazip ve etkili hale getirecek metotlar üretmek durumundadır. Dersler, katı bir sınıf ortamında değil, öğrencinin eğlence ihtiyaçlarını da karşılayacak şekilde farklı öğrenme ortamlarında düzenlenmelidir. Bu amaca yönelik olarak, sözü edilen yöntemlerden biride “Grupla Çalışma metodu” dur. Bu kapsamda;

Ortaöğretim okullarında, coğrafya derslerinde grup çalışmasının öğrenci başarısına etkisi var mıdır? Sorusuna çözüm getirilmesi gerekliliği vardır. Bu soru araştırmamızın problemini oluşturmaktadır.

Eğitim bilimlerindeki gelişmeler neticesinde öğrencinin merkeze alındığı metotların uygulanması gerekliliği ortaya çıkmıştır. Bu nedenle grup çalışması gibi öğretmen rehberliğinde öğrencinin aktif bir şekilde rol aldığı çalışmaların önemi artmış ve aktif şekilde coğrafya dersi öğretiminde uygulanmasının gerekliliği gündeme gelmiş ve bu hususta öğretmenlerin uygulama konusunda yetersiz kaldığı varsayılmıştır.

1. Araştırma esnasında öğretmen faktörünü ortadan kaldırmak için Türkiye’de iklim tipleri konusunun her gruba aynı öğretmen tarafından verilmesi sağlanmıştır.

2. Coğrafya dersleri farklı öğretmenler tarafından okutulduğu için öğrencilerin ön bilgilerini yoklamak amacıyla ön test uygulanmıştır.

4.2. Araştırma Modeli

Araştırma deneme-tarama modelindedir. Araştırmada öğrenci tutumlarını belirlemek için tarama modeli kullanılmış, grupla çalışma metodunun coğrafya dersinin öğrenme üzerinde etkililiğini ve öğrencilerin başarı düzeyine etkisini belirlemek için deneme modeli kullanılmıştır. Bu incelemede ön test, son test, deney ve kontrol grupları model olarak kullanılmıştır. Coğrafya dersinde 35 kişilik deney grubuna, grupla çalışma metodu uygulanarak “Türkiye’de iklim tipleri” konusu işlenmiştir. Kontrol grubundaki 35 kişilik öğrenci grubuna aynı konu,

anlatım ve soru-cevap metotlarıyla öğretilmiştir. İki grupta da olması beklenen değişme iki grubun birbirleri ile karşılaştırmaları yapılarak belirlenmiştir.

4.3. Verilerin Çözümlemesi ve Değerlendirilmesi

Elde edilen değerlerin frekans dağılımları, yüzdeleri, başarı puanlarının aritmetik ortalaması ve standart sapması tablolar halinde verilmiştir.

Deney grubu ile kontrol grubunun kendi içinde ve gruplar arasındaki farkların belirlenmesi için aritmetik ortalama ve standart sapma, (T) testi hesaplaması ve tek boyutlu varyans analizi hesaplamaları yapılmıştır.

Deney grupları ve kontrol gruplarının kendi içlerinde ve gruplar arasındaki ilişkinin olup olmadığını belirlemek için manidarlık düzeyleri hesaplanmıştır.

Anlam çıkarıcı testlerde manidarlık (anlamlılık) seviyesi $P < .05$ seviyesinde test edilmiştir. Elde edilen sonuçlar tablolar halinde verilmiş ve her biri ayrı ayrı yorumlanmıştır.

4.5. Verilerin Toplanması

Araştırmaya örneklem grubu olarak seçilen 10. Sınıf öğrencileri arasında başlangıçta bir farklılık olmadığı varsayılmıştır.

Coğrafya dersi müfredat programında Türkiye’de iklim tipleri konusunda kazandırılması gereken davranışlarla ilgili sorular çıkartılarak toplam 40 soru hazırlanmıştır. Hazırlanan sorular ön test örneklem grubuna uygulanmıştır.

DENEME MODELİNE DAYALI İSTATİSTİKLER

	<i>N</i>	<i>Art. Ort.</i>	<i>s.s</i>	<i>s.d</i>	<i>t</i>	<i>p</i>
<i>Kontrol Grubu</i>	35	44,0908	18,22130	34	-0,254	0,801
<i>Deney Grubu</i>	35	45,1383	20,19865			

COĞRAFYA ÖĞRETİMİNDE GRUPLA ÇALIŞMA METODUNUN ÖĞRENCİ BAŞARISINA ETKİSİ

Tablo 2’de kontrol ve deney grubuna uygulanan ön testten elde edilen verilere bakıldığında ön test karşılaştırmalarında manidar bir sonuç bulunamamıştır. Yani bütün gruplar araştırmaya başlamadan önce eşit durumdadırlar. Kontrol ve deney grubu öğrencilerinin hazırlanan eğitim süreci öncesinde başarı durumları arasında anlamlı bir farklılığın olmadığı ortaya çıkmıştır.

	<i>N</i>	<i>Art. Ort.</i>	<i>s.s</i>	<i>s.d</i>	<i>T</i>	<i>P</i>
Kontrol Grubu	35	46,3763	20,19865	34	-3,264	0,003
Deney Grubu	35	57,0419	15,31157			

Tablo 2’ye bakıldığında, deney ve kontrol grubunun uygulama süreci sonrasındaki başarıları arasında anlamlı bir farklılık olduğu sonucu çıkmıştır. Aritmetik ortalamalara bakıldığında kontrol grubunun son test puanlarının aritmetik ortalaması 46,3763, deney grubunun son test puanlarının ortalaması ise 57,0419 olduğu görülmektedir. Deney ve kontrol grubu arasında aritmetik ortalamalar deney grubunun lehine, anlamlı bir farklılaşma olduğunu desteklemektedir.

	<i>N</i>	<i>Art. Ort.</i>	<i>s.s</i>	<i>s.d</i>	<i>t</i>	<i>P</i>
Ön Test	35	44,0908	18,22130	34	-0,541	0,592
Son Test	35	46,3763	20,19865			

Tablo 4’e bakıldığında kontrol grubu ön test- son test karşılaştırmasında elde edilen sonuca göre, veriler arasında manidar bir farklılığın olmadığını söyleyebiliriz.

	<i>N</i>	<i>Art. Ort.</i>	<i>s.s</i>	<i>s.d</i>	<i>T</i>	<i>P</i>
Ön Test	35	45,1383	20,19865	34	-	0,000
Son Test	35	57,0419	15,31157			

Tablo-5'e bakıldığında, deney grubunda ön test puanlarının aritmetik ortalaması ile son test puanlarının aritmetik ortalamasının farklı olduğu görülmektedir. Deney grubunun ön test ve son test puanlarından elde edilen sonuçlar incelendiğinde, kontrol grubundan farklı olarak, deney grubu öğrencilerinin grupla çalışma metoduyla işlenmiş coğrafya dersi sonunda daha fazla başarılı oldukları sonucu çıkmıştır. Bir başka ifade ile uygulanan öğretim metodu deney grubu öğrencilerinin başarısını olumlu yönde arttırmıştır. Bu başarı artışı aritmetik ortalamaların farklarına bakıldığında deney grubu lehinedir.

	<i>N</i>	<i>Art. Ort.</i>	<i>s.s</i>	<i>s.d</i>	<i>t</i>	<i>P</i>
<i>Son Test</i>	35	46,376	15,9921	34	1,739	0,091
<i>Hatırlama Testi</i>	35	39,519	14,6434			

Tablo 6'e bakıldığında kontrol grubu öğrencilerinin araştırma sonrasında son testten dört hafta sonra tekrar uygulanan hatırlama testinin t-testi sonuçlarına bakıldığında p değeri 0,05 ten büyük olduğundan anlamlı bir farklılık olmadığını söyleyebiliriz. Aritmetik ortalamalara bakıldığında kontrol grubunun son testten aldığı başarı ortalaması, hatırlama testinden oldukça fazladır. Yani aritmetik ortalamalarına bakıldığında farklılık olmasına rağmen bu fark anlamlı değildir.

	<i>N</i>	<i>Art. Ort.</i>	<i>s.s</i>	<i>s.d</i>	<i>t</i>	<i>P</i>
<i>Son Test</i>	35	57,041	15,3115	34	4,663	0,000
<i>Hatırlama Testi</i>	35	41,424	19,0145			

Tablo-7'ya bakıldığında deney grubu öğrencilerinin araştırma sonrasında son testten dört hafta sonra uygulanan hatırlama testinin t-testi sonuçlarına göre p değeri 0,05'ten küçük olduğundan anlamlı bir farklılık vardır diyebiliriz. Aritmetik ortalamalara bakıldığında deney grubunun son testten aldığı başarı ortalaması hatırlama testinden daha fazladır.

	<i>N</i>	<i>Art. Ort.</i>	<i>s.s</i>	<i>s.d</i>	<i>t</i>	<i>P</i>
<i>Kontrol Grubu</i>	35	39,5199	14,64341	34	-0,413	0,682
<i>Deney Grubu</i>	35	41,4244	19,01453			

Tablo-8’ye bakıldığında kontrol ve deney grubu öğrencilerinin son testten dört hafta sonra uygulanan hatırlama testinin t-testi sonuçlarına göre p değeri 0,05’ten büyük olduğundan deney ve kontrol grupları arasında anlamlı bir farklılık yoktur diyebiliriz.

5. SONUÇLAR VE ÖNERİLER

5.1. SONUÇ

Bu araştırmanın sonuçları grup çalışmasının, öğrencilerin coğrafya derslerindeki akademik başarılarını arttırmada diğer anlatım metotlarına göre anlamlı bir farklılık olduğunu ortaya çıkarmaktadır. Çalışmada cinsiyet faktörünün coğrafya başarısında anlamlı bir farklılık oluşturmadığı görülmüştür. Araştırma grup çalışmasının öğrencilerin sosyal hayata hazırlanmasında son derece önemli olduğu ve bu çalışmanın İlk ve orta öğretimin her kademesinde ve her derste uygulanması gerektiği ortaya çıkmıştır.

Araştırmanın başlangıcında denenceler aşağıdaki şekilde belirlenmiştir:

1. Grup çalışması ve geleneksel metotlar arasında manidar düzeyde bir farklılık vardır.
2. Grup çalışması kızlar ve erkekler arasında farklılığa yol açmayacaktır.
3. Grup çalışması metoduyla pasif öğrencilerin coğrafya derslerine aktif katılımı sağlanır.
4. Grup çalışmasında ferdiyetçilik yerini ekip çalışmasına terk ederek, öğrencilerin sosyal yönden gelişmelerini sağlar.
5. Grup çalışması, öğrencilerin paylaşma, diyalog, kardeşlik, karşı fikre tahammül, hoşgörü gibi sosyal barışın devamına katkıda bulunan tavır ve davranışları kazanmalarını sağlar.

6. Grup çalışması öğrencilerin coğrafya dersine karşı tutumunu olumlu yönde etkiler.

Bu araştırmada elde edilen bulgulara dayanarak ortaya çıkan sonuçlar şunlardır:

1. Cinsiyet faktörü coğrafya başarısını çok az etkilemektedir.
2. Annenin ve babanın almış olduğu eğitim öğrencilerin başarısını nispeten etkilemektedir.
3. Coğrafya derslerinde kendini daha başarılı bulan öğrenciler daha fazla başarı göstermektedir.
4. Grup çalışması metodunu uygulandığı deney grubu, klasik metoda göre öğretimin yapıldığı kontrol grubundan daha başarılıdır.

5.2. ÖNERİLER

1. Eğitim sorunları içerisinde öğretme- öğrenme sorunları öncelikli olarak ele alınmalı ve bu konulara çözüm önerileri getirilmelidir. Coğrafya öğretimi konusunda yazılan kitap ve makalelerin sayısının artırılması ve bu kaynakların öğretmenler tarafından kolaylıkla elde edilmesi sağlanmalıdır.

2. Öğretim metotlarının derslere ve konulara göre kullanımı belirlenmeli. Konularla ilgili örnek etkinliklere yer veren kaynaklar hazırlanmalıdır.

3. Öğretmenlere uygulamalı hizmet içi eğitim faaliyetleri düzenlemeli, öğretim metotlarındaki yenilikler açıklanmalıdır.

4. Coğrafya ‘en’ler bilgisi, kuru bilgiler yığını, ezberlenecek ansiklopedik bilgiler yığını değildir. Coğrafya sentez ve yorumu gerektiren bir bilimdir. Bu açıdan coğrafya konularını öğrencilere ezberletmek yerine coğrafya öğretiminde doğru metotlar kullanılarak bu problemin önüne geçilebilir.

5. Coğrafya dersleri görsel materyallerle desteklenerek daha sevimli hale getirilmelidir.

6. Grupla çalışma metodunda öğrencilerin kaynak sıkıntısı çekmeyeceği, gerektiğinde internet ortamından bilgi sağlayabileceği bir kütüphane oluşturulmalıdır.

7. Okullarımızda grup çalışmalarında grup elamanlarının bir arada çalışabileceği ‘grup çalışma sınıfları’ oluşturulmalıdır.

8. Grup çalışmalarının daha iyi uygulanabilmesi için sınıf mevcutları 25 kişi olarak ayarlanmalıdır.

9. Öğrencilerin grup olarak katılabilecekleri bilgi yarışmaları düzenlenmelidir. Bu durum öğrencilerin birlikte hareket etme, takım ruhuna sahip olma, sosyalleşmeleri açısından önemlidir.

10. Günümüzde uluslar arası yarışmalarda, ekip olarak bu yarışmalara hazırlananlar daha başarılı olmaktadır. Ekiple çalışmanın öğrencilerde kazanılması adına okullarımızda mümkün olan her derste grup çalışmalarının uygulanması gerekir.

KAYNAKLAR

- Açıkgöz, K., (2006). Aktif Öğrenme. Biliş Yayınları, İzmir.
- Aykaç, N., (2005). Öğretme ve Öğrenme Sürecinde Aktif Öğretim Yöntemleri. Naturel Yayıncılık, Ankara.
- Büyükkaragöz, S.S., (1990) Genel Öğretim Metotları. Selçuk Üniversitesi Basımevi, Konya.
- Büyükkaragöz, S. S., - Çivi, C., (1999). Genel Öğretim Metotları. Beta Basım Yayım Dağıtım A.Ş., İstanbul.
- Coğrafya Dersi Öğretim Programı ve Klavuzu, (2005). Milli Eğitim Bakanlığı. Ankara.
- Çoşkun, M., (2004). Coğrafya Öğretiminde Kubaşık (İşbirlikli) Öğrenme. Kastamonu Eğitim Fak. Dergisi cilt 12, sayı 1, Kastamonu.
- Demirkaya, H. (2004), İşbirlikli Coğrafya Öğreniminde Bilgi ve İletişim Teknolojilerinin Kullanımı. Uluslararası IV. Eğitim Teknolojileri Konferansı. Sakarya.
- Erden, M., (1997). Sosyal Bilgiler Öğretimi. Alkım Yayınevi. Ankara.
- Erginer, E., (2000). Öğretimi Planlama, Uygulama ve Değerlendirme. Anı Yayıncılık, Ankara.
- Fidan, N., - Erden, M., (1988). Eğitim Bilimine Giriş (3. Baskı). Başkent Yayınevi, Ankara.

- Güngördü, E., (2002). Coğrafya Konularının Öğretimde İzlenilen Yollar. Türk Coğrafya Kurultayı Kitabı, Ankara
- Hayırsever, F., (2002). Milli Eğitim Dergisi. İlköğretim Okullarında Uygulanan Küme Çalışması Yönteminin Değerlendirilmesi. sayı 153-154, MEB Yayınlar Dairesi Başkanlığı Teknikokullar, Ankara.
- Hesapçıoğlu, M., (1998). Öğretim İlke ve Yöntemleri. Beta Basın Yayın, İstanbul.
- Johnson, T.R., -Johnson, W.D., (1998). Cooperative Learning and the Gifted Science Student. Paul F. Bradwein and A. Harry Passow (Eds). Washington, DC: National Science Teacher Association. p. 321-330
- Michaelsen, L. K., Jones, C. F. & Watson, W. E. (1993) Beyond Groups and Cooperation: Building High Performance Learning Teams, To Improve the Academy, 12, pp. 127-145.
- Küçükahmet, L., (2003). Sınıf Yönetiminde Yeni Yaklaşımlar. Nobel Yayın Dağıtım, Ankara.
- Smith, K. A., Johnson, D.W. & Johnson, R. T. (1992) Cooperative Learning and Positive Change in Higher Education, in: A. Goodsell, M. Mahler, V. Tinto, B. L. Smith & J. MacGregor (Eds.) Collaborative Learning: A Sourcebook for Higher Education, pp. 34-36 (University Park, National Center on Postsecondary Teaching, Learning and Assessment). Virtual Geography Depertmant, (<http://www.utexas.edu/depts/grg/virtdept/contents.html>)
- Saban, A., (2000). Öğrenme Öğretme Süreci -Yeni Teori ve Yaklaşımlar. Nobel Yayın Dağıtım. Ankara.
- Taşçı, İ., (1996). Coğrafya Öğretiminde Çağdaş Yaklaşımlar. II. Ulusal Eğitim Sempozyumu Bildirileri. Marmara Üniversitesi, Atatürk Eğitim Fakültesi, İstanbul.
- Türkmen, A., (1997). İlköğretim Okullarında Gökyüzü ve Dünyamız Ünitesinin Ödül ve Grup Çalışması Metoduyla İşlenmesinin Fen Öğretimine Etkisi. Marmara Üniversitesi Y.Lisans Tezi, İstanbul.